

KI CSÚSZTATJA ÉS CSAVARJA A TÉNYEKET?

Piszkos lencse a mikroszkópon

Eörsi László könyvkritikája lapunk kultúraoldalán jelent meg. Könyvkritikákra választ – kiváltképpen érintett szerzőtől – nem szokás közölni. Itt most mégis a könyv ürügyén olvashat sajátos szerzői választ az olvasó. Erről a hangnemenről lapunk hosszabb ideje lemondott, ezért sokakat, akik Népszabadságot olvasnak, bizonyon meglepí. Kivételes esetként és egyfajta érvelési és stílusdemonstrációként, valamint az ügy politikai és történelmi síkja miatt közöljük itt Pongráz Gergely úr írását. (A szerk.)

Eörsi László, a Népszabadság 1992. szeptember 15-ei számában egy cikket közöl A gépfegyvertől a seprűig címmel, és ebben a Corvin-köz 1956 című könyvet helyezi mikroszkóp alá. **Eörsi** csupán arról feledezik meg, hogy letakarítsa a mikroszkóp lencséről azt a kommunista piszkot, amin keresztül a könyvet elemezte. Így az is benne maradt a cikkben. Engedje meg tisztelt **Eörsi** úr, hogy én tisztogassam meg mikroszkópjának vörös lencsét.

Nem korrigáltam a tíz évvel ezelőtt megírt könyvem, mert amikor megírtam, nem hazudtam, s nem hamisítottam történelmet. Az igaz, hogy vannak tévedések, amelyekre most jöttek rá, amikor bizonyos dokumentumok a kezembe kerültek és amikor a még élő bajtársaimmal beszéltem. Eppen ezért, nagyon sok olyan anyag birtokában vagyok, amelyekkel, ha majd egyszer korrigálni fogom a könyvem, nem fogok magának örömet szerezni. Lásuk a tényeket. Ha megengedi, ezeket is pontokba szedem.

1) Azt, hogy Nagy Imre az ÁVO foglya volt, Váradi Gyula vezérőrnagy mondta nekünk, az okt. 27-én megtartott első tárgyaláson. (88. o.) Ezt nem olvasta? A következő bekezdésben viszont ez olvasható: „A Nagy Imre kérdésben nagy vita támadt, mert mi nem akartuk elhinni azt, amit a küldöttek mondtak.” (Az lehet, hogy az én szemüvegem nem jó, de a 142. oldalon nem találok azt a kitétel, amiről Maga ír. Azonban ez semmit sem jelent. Az, hogy Kádár János előre megfontolt szándékkal, vagy „szovjet nyomásra, gyors elhatározással” árulta el november 1-jén legjobb barátját és a győztes magyar forradalmat, semmit nem változtat a tényeken. Így is, úgy is hazaáruló lett!)

2) Sajnos vannak olyan történések, akik addig hazudnak, amíg a végén ők is elhiszik a hazugságukat. Azonban mégis a sánta kutya elmélet az igaz. A Köztársaság téri párház védelmére lehet, hogy Biszku Béla küldött három harcokocsi. Hogy mi lett velük, azt nem tudom. Azonban nézze meg a forradalom idején forgatott filmeket, s akkor észreveheti, hogy a párházra tüzelő páncélosra és a Corvin lövegeire festett Kosuth címert ugyanaz a kéz festette. Vagy talán Biszku küldte a festőt a Corvin közbe is?

Azt is írja **Eörsi** úr, hogy „Óriási tüzet zúdítottak a párházra”? Kérem, hogy nézze meg a párházról november 1-jén készült fényképeket. Négyöt lövedéknek a nyomát láthatja rajtuk. Ezt nevezi óriási tüznek? Vajon minek nevezze a Corvin közre és környékére leadott „tüzet”, amit szintén a fényképekről ítélné meg? Lehet, hogy a szemüvege is piszkos?

3) **Eörsi** úr idéz a könyvem 150. oldaláról. „Őszintén be kell valljam, hogy még ma is bánt a lelkiismeret, amiért a forradalom tisztasága érdekében védtem a gyilkosokat a népiéletől.” Ez is a Köztársaság téren történt. A „kivégzett” kilenc ÁVO-s közül, akiket Hollós Ervin név szerint felsorol, hatot vittek kórházba corvinista bajtársaim és megmentették az életüket. Hollós Ervin szintén név szerint sorolja fel ugyanazt a hat ÁVO-s-t, akik 1957-ben tanúvallomásokot tettek bajtársaim ellen, akiket százával ítélték halálra, zárták börtönökbe és verték agyon a kihallgatások során. Ez volt a köszönet! Magát nem bántaná a lelkiismeret, **Eörsi** úr? Vagy Magának olyan nincs?

4) Maléterről csak röviden, mert az ő második világháborús és '56-os szerepét a történelmennek még tisztázni kell. Azt azonban meg kell jegyezni,

hogy Malétert nem lehet az én vetélytársamnak nevezni, még akkor sem, ha **Gosztonyi Péter** alhadnagy, ma dr. **Gosztonyi Péter** alezredes, történész a mai napig hamisítja 1956 történelmét. Ma már bizonyított tény, hogy Maléter soha nem lötte vagy lövette a szovjet csapatokat. Az is bizonyított tény, hogy ellenünk október 28-ig harcolt, ami negyven-ötven corvinista bajtársam életébe került. Tehát ellenségnek lehet nevezni, vetélytársnak semmi esetre sem! Ezt Maga is tudja, **Eörsi** úr. Magát idézem: „A forradalom első szakaszában tehát a Kilián György laktanya parancsnokaként szemben állt a felkelőkkel, sőt harcolt ellenük, viszont október 28-án délután, amikor a kormány elismerte a felkelés jogosságát, rögtön a forradalom mellé állt.”... – A forradalomnak csak egy szakasza volt, amely október 28-án győzött. Tehát Maléter egy győztes forradalom oldalára állt, hogy biztosítsa karrierjét a forradalom utáni új rendszerben is. Talán az is szerepet játszott állásában, hogy „ment-sük, ami menthető” a kommunista rendszerből. Ehhez hozzásegítették elvtársai. A halálos ítéletét viszont nem Kádár bírósága hozta meg ellene, hanem a honvédelmi miniszterrel való kinevezése. A szabadságharc (ami november 4-én kezdődött) vére fojtásával ez természetes következmény volt. Különben, mint a néhány hete a kezembe került dokumentumok bizonyítják, a néphadsereg nagyon sok főtisztje és tábormoka akkor állt a forradalom oldalára, amikor már biztosan tudták, hogy a forradalom győz. Ezeknek nem a magyar nemzet szabadsága volt a fontos, hanem a saját karrierjük. Azonban ez is egy másik téma!

5) **Eörsi** úr, Maga is csúsztat és csavarja a tényeket, amikor **Iván Kovács László**t emlegeti a cikkében. (És máshol is.) Tudom, hogy Maga is megszerezte **Iván Kovács** peranyagát és ismeri a vallomások lényegét. Tudja, hogy Maléter, Váradi és **Iván Kovács** megegyeztek abban, hogy a corvinisták október 29-én leteszik a fegyvert. Nemcsak az időpont, hanem a hely és a mód is ki lett jelölve. Az én határozott fellépésemre volt szükség, hogy azt megakadályozzam. Már a teherautók is a

csatlakozott a forradalomhoz, de ez még nem bizonyítja azt, hogy mindnyájan karrieristák lettek volna. Helyzetük merőben más volt, mint a felkelők, hiszen feletteseiktől függetlenül Maléter karrierizmusáról a legkevésbé sem vagyok meggyőződve, és még ennél is valószínűlenebb, hogy a Kilián parancsnok negyven-ötven corvinista halálát okozta volna. Mindezt **Pongráz** írásai sem bizonyítják, már csak azért sem, mert adatai állandóan változnak.

Teljesen kizártnak tartom, hogy Maléter, Váradi Gyula és **Iván Kovács László** a lefegyverzett felkelőket október 29-én a Boráros téren a szovjetek kezére akarták volna játszani. Eddig erről még **Pongráz** sem írt, pedig szerinte az ő állítólagos fellépése hiúsította meg ezt a gáztettet. Kegységéből vagy jóindulatból hallgatta el mindezt mostanáig? Vagy új emlékek elevenedtek fel benne?

Ugyanakkor **Iván Kovács** és **Renner Péter**, a két „áru-lót” írásának 7. pontjában **Pongráz** immár a bajtársai közé sorolja. Vajon ki érti ezt? **Pongráz** úr, kíváncsian várom könyvének új kiadását!

Eörsi László

1992-ben. Csupa márvány. Gyönyörű!

A 301-es parcellában csak olyankor vágják a fűvet, amikor az már derékig ér. Igaz, hogy ott csak Szabó bácsi, Ehemrem Kemál, Nickelsburg Laci, Angyal Pista, Iván Kovács, Renner Péter, Mansfeld Péter stb., stb., stb. bajtársaim – sokan, nyolcan, tizen is egy sárban – vannak eltemetve. A TIB katonai szekciójában – néhány kivételtől eltekintve – megtalálják azokat a tiszteteket, főtiszteteket és tábormokokat, akik minket löttek vagy lövettek a forradalom idején. Természetesen mind előléptetve és magas kitüntetéssel. Bajtársaim viszont éppen úgy nyomorognak – vagy talán még jobban –, mint a Kádár-rendszerben. A TIB kiadásában jelent meg 1991 végén az a történelmi-könyv, amely a magyar ifjúságot hivatott felvilágosítani 1956-ról. Vegye a fáradságot, **Eörsi** úr és olvassa el... Sajnos még hosszan folytathatnám, de minek? Úgy is falra hányt borsó lesz.

8) 1992. augusztus 24-én és szeptember 19-én valóban a rádió és a televízió elnökeinek leváltását követelő tüntetés élére álltam. Azért, mert mint 1956-ban, most is „szabad sajtót” akarunk. Nem kormánypartit, hanem nemzeti volt a tüntetésünk. Nem azt akartuk, hogy a kormány ellenőrzése alá kerüljön a „magyar” rádió és televízió, hanem azt, hogy szabaduljon meg egy kisebbségi párt befolyása, uralma alól. Valóban elég volt az agymosásból, amit már 45 éve gyakorolnak. Csupán az előjel változott meg két évvel ezelőtt, amikor megválasztották az új kormányt. Addig mellette, most ellene dolgoznak, a kormány finanszírozásával. **Eörsi** úr! HAZA jöttem a 35 éves számkivételből, hogy segítek a forradalmat végre győzelemre vinni. Akár tetszik a Maga társaságának, akár nem, én ITTHON vagyok, és ígérem, hogy maradok.

9) Könyvemnek nemcsak az első, hanem az utolsó, kibővített kiadása kéziratát is cenzúrázni akarta az a néhány kiadó, amely vállalta volna a kiadást. Természetesen, hogy ehhez nem járultam hozzá. Ezért volt szükséges a (szerző kiadása), amit Ön cinikusan jegyez meg a cikke végén. **Eörsi** úr, nem a kiadó a fontos. A fontos az, hogy a Maguk legnagyobb sajnálatára a könyv cenzúrázás nélkül jelent meg, és ez is megmarad az utókornak. Most csak arra kérem azokat az írókat és történészeket, akik 1956-tal foglalkoznak, hogy ne hamisítsák a saját pártpolitikai felfogásuk szerint ne csúríjék-csavarják az eseményeket, mert hosszú távon saját magukat járatják le. Azt ajánlom, hogy a saját érdekében Maga is vegye ezt figyelembe **Eörsi** úr!

Végül pedig Magának is köszönöm a magas labdát.

Pongráz Gergely

1992-ben. Csupa márvány. Gyönyörű!

A 301-es parcellában csak olyankor vágják a fűvet, amikor az már derékig ér. Igaz, hogy ott csak Szabó bácsi, Ehemrem Kemál, Nickelsburg Laci, Angyal Pista, Iván Kovács, Renner Péter, Mansfeld Péter stb., stb., stb. bajtársaim – sokan, nyolcan, tizen is egy sárban – vannak eltemetve. A TIB katonai szekciójában – néhány kivételtől eltekintve – megtalálják azokat a tiszteteket, főtiszteteket és tábormokokat, akik minket löttek vagy lövettek a forradalom idején. Természetesen mind előléptetve és magas kitüntetéssel. Bajtársaim viszont éppen úgy nyomorognak – vagy talán még jobban –, mint a Kádár-rendszerben. A TIB kiadásában jelent meg 1991 végén az a történelmi-könyv, amely a magyar ifjúságot hivatott felvilágosítani 1956-ról. Vegye a fáradságot, **Eörsi** úr és olvassa el... Sajnos még hosszan folytathatnám, de minek? Úgy is falra hányt borsó lesz.

8) 1992. augusztus 24-én és szeptember 19-én valóban a rádió és a televízió elnökeinek leváltását követelő tüntetés élére álltam. Azért, mert mint 1956-ban, most is „szabad sajtót” akarunk. Nem kormánypartit, hanem nemzeti volt a tüntetésünk. Nem azt akartuk, hogy a kormány ellenőrzése alá kerüljön a „magyar” rádió és televízió, hanem azt, hogy szabaduljon meg egy kisebbségi párt befolyása, uralma alól. Valóban elég volt az agymosásból, amit már 45 éve gyakorolnak. Csupán az előjel változott meg két évvel ezelőtt, amikor megválasztották az új kormányt. Addig mellette, most ellene dolgoznak, a kormány finanszírozásával. **Eörsi** úr! HAZA jöttem a 35 éves számkivételből, hogy segítek a forradalmat végre győzelemre vinni. Akár tetszik a Maga társaságának, akár nem, én ITTHON vagyok, és ígérem, hogy maradok.

9) Könyvemnek nemcsak az első, hanem az utolsó, kibővített kiadása kéziratát is cenzúrázni akarta az a néhány kiadó, amely vállalta volna a kiadást. Természetesen, hogy ehhez nem járultam hozzá. Ezért volt szükséges a (szerző kiadása), amit Ön cinikusan jegyez meg a cikke végén. **Eörsi** úr, nem a kiadó a fontos. A fontos az, hogy a Maguk legnagyobb sajnálatára a könyv cenzúrázás nélkül jelent meg, és ez is megmarad az utókornak. Most csak arra kérem azokat az írókat és történészeket, akik 1956-tal foglalkoznak, hogy ne hamisítsák a saját pártpolitikai felfogásuk szerint ne csúríjék-csavarják az eseményeket, mert hosszú távon saját magukat járatják le. Azt ajánlom, hogy a saját érdekében Maga is vegye ezt figyelembe **Eörsi** úr!

Végül pedig Magának is köszönöm a magas labdát.

Pongráz Gergely

A biztonság és garanciái

Nagyon örülök annak, hogy a Népszabadság rendszeresen foglalkozik hazánk biztonságpolitikájával, és e témáról különböző véleményeket ismert. Üdvözlendő a nézetek utközte. Fontos, hogy a pengeváltások megalapozott érvekre épüljenek, céljuk pedig ne a másik félnek, az eltérő véleménynek a sárba tiprása legyen.

Ezért tartottam enyhén szólva különösnek **Takács Sándor** Biztonság, honvédelem, külpolitika címmel a Népszabadság szeptember 28-ai számában közölt sajátos hangvételű írását, amelyben bírálja **Deák Péter**nek ugyanebben a lapban augusztus 14-én **Külpolitika és honvédelem** című cikkét. **Deák Péter** helyzetmegítélését például én túlzottan optimistának tartom, és néhány más kérdésben is eltér a véleményem a cikkiről. A vitához azonban érvekre van szükség. **Takács Sándor** reagálásából ezek hiányoznak, írása viszont sok tekintetben a zsdanovi-révali korszak sok port felkávart „műbírálatára” emlékeztet. Ezek lényege volt: először gyantú kelteni a szerző személye iránt, majd a cikk eredeti megállapításait néhány összefüggésből kiragadott sejtelmékkel úgy átfőrdetni, hogy bizonyítható legyen, a szerző lényegében nem más, mint egy tévelygő, ellenséges beállítottságú személy.

Lássuk csak hogyan is idéz **Takács Sándor**: „Az alapvető ok, hogy a Varsói Szerződés történelmi folyamatait eredményeként történő lebontásával éppen a garanciák rendszere változott, illetve szűnt meg...” „...hogy a hidegháború nemcsak jelen volt, de »hidegen is maradt.« (A kiemelések T. S.-től.) Hogyan hangzott mindez eredetiben (a terjedelem miatt hézagosan idézve): „Nem azért kell KÜLSŐ BIZTONSÁGUNK ÉS HONVEDELMIÜNK terén radikálisan új garanciákat kialakítani, mert a külpolitika hangsúlyai áthelyeződnek, bár ennek szerepét tagadni sem lehet. Az alapvető ok, hogy a Varsói Szerződés történelmi folyamatait eredményeként történelmi lebontásával éppen a garanciák rendszere változott, illetve szűnt meg. Függetlenül attól, hogy ezek a biztonsági »jótállások« mennyire voltak hatékonyak, a történelmi útvesztés termékei, az európai stabilitás törekvésének előidézői – léteztek, sajátos szerepet töltek be abban, hogy a hidegháború nemcsak jelen volt, de »hidegen is maradt.« A két idézet összefüggéséből kiragadott részek megmástitják a szerző állításait. Az idézett mondatok egyébként nem a szerző főbb megállapításaira vonatkoznak, csak egy mellékkérdés magyarázatára utalnak.

Takács Sándor további következtetése így hangzik: „Úgy gondolom, hogy a Varsói Szerződés és az általa nyújtott »biztonságot« ideje lenne végleg elfelejteni, mert igazából soha sem létezett”. A valóság azonban ennél sokkal bonyo-

lultabb. Tény, hogy Nagy-Britannia és az Egyesült Államok a második világháború idején és azt követően úgy tekintett Magyarországra, mint a szovjet érdekerület részére. Akartuk vagy sem, a VSZ tagállama lettünk. Egy csavar a gépezetben. Hogy ez miként alakult és mit jelentett számunkra, annak tisztázása nem a mi feladatunk, hanem a történészeké. A második világháború után a két részre szakadt világ által elfogadott status quo tette lehetővé a Szovjetunió 1956-os magyarországi és a VSZ 1968. évi csehszlovákiai beavatkozását. A kettéosztott világ kényszerhelyzet volt ugyan, de végsősoron ez akadályozta meg a harmadik világháború kiborbanását, stabilizálta ugyanakkor Európa megosztottságát.

Ennek a helyzetnek a felbontása a Nyugatot legalább annyira meglepte, mint Európa középső felét. Nem voltak felkészülve egy ilyen gyors változásra. A Szovjetunió felbomlása pedig kétségkívül hatalmas újrt hagyott maga után. A körülmények ily módon való alakulásáért aligha lehet **Deák Péter** hibáztatni, így, ahogyan **Takács Sándor** írásából kitűnik. **Brzezinski** már három évvel ezelőtt változott egy ilyen helyzet kialakulásának a lehetőségét. De hogy mást is említsék, az idén szeptember 12. és 15. között hazánkban tartózkodott **Teddy Gray Allen** tábormok, az Egyesült Államok Védelembiztonsági Együttműködési Hivatalának igazgatója, például így nyilatkozott a Magyar Honvédelem 92/38-as számában: „...mint katonaeMBER, annyit elmondhatok, hogy biztonságpolitikai szempontból Európában az utóbbi évtizedekben nem volt ilyen kedvezőtlen a helyzet, mint ma”. Nem tévedés. Az utóbbi évtizedekről beszélt, tehát azokról, amikor még létezett a VSZ. Mennyivel nehezebb ma megérteni az egymással marakodó Közép-Kelet-Európát a maga bonyolult nemzetiségi viszonyaival? Ezt egy amerikai adófizető valószínűleg egyszerűen képtelen fel fogni. Ennyi talán elég **Deák Péter** azon megállapításának igazolására, hogy a VSZ „sajátos szerepet” töltött be, erejével (erőszakosságával) egy fél évszázadra rögzítve az adott helyzetet.

Írásom eddigi megállapításaiól úgy vélem kitűnik, hogy **Takács Sándor** válaszeleveníek célja aligha az volt, hogy vitakozzon egy katonapolitikai cikkben foglaltakkal. Végkövetkeztetése egyetlen tömondatban foglalható össze: **Deák Péter** „tagja volt a VSZ Tudományos Tanácsának”. Ennek az állításnak két szépséghibája van: az egyik az, hogy a Varsói Szerződésnek soha sem volt Tudományos Tanácsa. A másik ebből következik: **Deák Péter** ennek a nemlétező tanácsnak soha nem volt, és egyébként sem lehetett volna a tagja.

Pataky Iván
(Budapest)
(A szerkesztőség ezzel a cíkek körüli vitát lezárja.)

Újra Kaindla kézből!

FAKÍR TERMÉKEK NAGY VÁLASZTÉKBAN:

- ◆ Olajradiátorok 11.900,-Ft-tól 23.800,-Ft-ig
- ◆ Ventilátoros hőkandallók 18.600,-Ft-tól 26.000,-Ft-ig
- ◆ Különböző teljesítményű porszívók 12.000,-Ft-tól 48.300,-Ft-ig

E N G E D M É N Y E S E N

- ◆ IC 115 porszívó 17.000,-Ft helyett **14.990,-Ft**
- ◆ Morzsa porszívó 4.330,-Ft helyett **3.990,-Ft**

Viszonteladókat is kiszolgálunk!
Amíg a készlet tart

Áruházaink: Budapest, V., Szent István tér 12. Budapest, VI. Bajcsy Zs. u. 5-7.
Nyitvatartás: hétfőtől–péntekig 10-18 óráig, szombaton 10-12.30 óráig

